

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 31 mars 2022*

”Fördragsbrott – Beskattning av energiprodukter som används av energiintensiva företag – Direktiv 2003/96/EG – Artikel 17.1 b och 17.4 – Företag som omfattas av Europeiska unionens system för handel med utsläppsrätter – Undantag från punktskatt”

I mål C-139/20,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 258 FEUF, som väckts den 16 mars 2020,

Europeiska kommissionen, inledningsvis företrädd av M. Siekierzyńska och A. Armenia, därefter av A. Armenia, båda i egenskap av ombud,

sökande,

mot

Republiken Polen, företrädd av B. Majczyna, i egenskap av ombud,

svarande,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av domstolens vice ordförande L. Bay Larsen, tillika tillförordnad ordförande på första avdelningen, samt domarna J.-C. Bonichot (referent) och M. Safjan,

generaladvokat: G. Hogan,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 30 september 2021 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: polska.

Dom

- 1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska fastställa att Republiken Polen har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 17.1 b och 17.4 i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 2003, s. 51) genom att genomföra en fullständig befrielse från punktskatt för energiprodukter som används av energiintensiva företag som omfattas av Europeiska unionens system för handel med utsläppsrätter.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2003/96

- 2 I skälen 28 och 29 i direktiv 2003/96 anges följande:
 - ”(28) Vissa skattebefrielser eller skattenedsättningar kan visa sig nödvändiga i synnerhet på grund av att det saknas en starkare harmonisering på gemenskapsnivå, på grund av risker för försämrad internationell konkurrenskraft eller på grund av sociala eller miljömässiga hänsyn.
 - (29) Företag som ingår överenskommelser för att väsentligt öka miljöskyddet och energieffektiviteten förtjänar uppmärksamhet. Bland sådana företag är det de energiintensiva som bör komma i fråga för särbehandling.”
- 3 I artikel 4 i direktivet föreskrivs följande:
 - ”1. De skattenivåer som medlemsstaterna skall tillämpa på de energiprodukter och den elektricitet som anges i artikel 2 får inte underskrida de minimiskattenivåer som föreskrivs i detta direktiv.
 2. I detta direktiv avses med skattenivå det samlade belopp som påförts i form av alla indirekta skatter (med undantag av mervärdesskatt) som beräknats direkt eller indirekt på kvantiteten av energiprodukter och elektricitet när de frisläppts för förbrukning.”
- 4 I artikel 17 i nämnda direktiv föreskrivs följande:
 - ”1. Under förutsättning att ett genomsnitt av de minimiskattenivåer som föreskrivs i detta direktiv iakttas för varje företag, får medlemsstaterna tillämpa skattenedsättning för förbrukning av energiprodukter som används för uppvärmning eller för ändamål som anges i artikel 8.2 b och 8.2 c och för elektricitet i följande fall:
 - a) För energiintensiva företag.

Med energiintensivt företag avses en företagsenhet som avses i artikel 11, där antingen energiprodukternas och elektricitetens inköpskostnad uppgår till minst 3,0 % av produktionsvärdet, eller den nationella erlagda energiskatten uppgår till minst 0,5 % av förädlingsvärdet. Inom ramen för denna definition får medlemsstaterna tillämpa mer restriktiva begrepp, inbegripet definitioner av försäljningsvärde, process- och sektorsvisa definitioner.

Med energiprodukternas och elektricitetens inköpskostnad avses den faktiska kostnaden för inköpt energi eller energi som framställts inom företaget. Endast elektricitet, värme och energiprodukter som används för uppvärmningsändamål eller för ändamål som anges i artikel 8.2 b och 8.2 c skall räknas med. Alla skatter ingår, utom avdragsgill mervärdesskatt.

Med produktionsvärde avses omsättning, inklusive subventioner direkt kopplade till produktpriset, plus eller minus förändringar i lager av färdiga produkter, varor under tillverkning och varor och tjänster som inköpts för återförsäljning, minus inköp av varor och tjänster för återförsäljning.

Med förädlingsvärde avses den sammanlagda mervärdesskattepliktiga omsättningen inklusive export, minus sammanlagda mervärdesskattepliktiga inköp inklusive import.

De medlemsstater som för närvarande tillämpar nationella system för energibeskattnings, där energiintensiva företag är definierade enligt andra kriterier än energikostnader i förhållande till produktionsvärde och den nationella erlagda energiskatten i förhållande till förädlingsvärdet, skall beviljas en övergångsperiod som längst fram till och med den 1 januari 2007 för anpassning till definitionen i led a första stycket.

b) När det ingåtts avtal med företag eller företagssammanslutningar eller när system för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang har genomförts, under förutsättning att de leder till att miljöskyddsmål uppnås eller till att energieffektiviteten förbättras.

2. Trots vad som sägs i artikel 4.1 får medlemsstaterna tillämpa skattenivåer ned till noll på energiprodukter och elektricitet enligt definitionen i artikel 2, när de används av energiintensiva företag enligt definitionen i punkt 1 i denna artikel.

3. Trots vad som sägs i artikel 4.1 får medlemsstaterna tillämpa skattenivåer ned till 50 % av miniminivåerna i detta direktiv på energiprodukter och elektricitet enligt definitionen i artikel 2, när de används av företagsenheter enligt definitionen i artikel 11, som inte är energiintensiva enligt definitionen i punkt 1 i denna artikel.

4. Företag som åtnjuter de möjligheter som avses i punkterna 2 och 3 skall ingå de avtal, genomföra de system för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang som avses i punkt 1 b. Avtalen, systemen för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang måste leda till att miljömål eller ökad energieffektivitet uppnås, i stort sett motsvarande vad som skulle ha uppnåtts om gemenskapens vanliga minimiskattesatser hade iakttagits.”

5 I bilaga I till direktiv 2003/96 anges minimiskattenivåerna för motorbränslen, bränslen för uppvärmning och elektricitet.

Direktiv 2003/87/EG

- 6 I artikel 10b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 2003, s. 32), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 av den 14 mars 2018 (EUT L 76, 2018, s. 3) (nedan kallat direktiv 2003/87), vilken artikel har rubriken ”Övergångsåtgärder för att stödja vissa energiintensiva industrier i händelse av koldioxidläckage”, föreskrivs följande:

”1. Det ska anses föreligga risk för koldioxidläckage i sektorer och delsektorer om produkten av deras handelsintensitet med tredjeländer (definierad som förhållandet mellan det totala värdet av exporten till tredjeländer) plus värdet av importen från tredjeländer och EES sammanlagda marknadsstorlek (årlig omsättning plus sammanlagd import från tredjeländer) multiplicerad med deras utsläppsintensitet, mätt i kilogram koldioxid dividerat med deras bruttoföreläggingsvärde (i euro) överstiger 0,2. Dessa sektorer och delsektorer ska tilldelas gratis utsläppsrätter för perioden fram till 2030 motsvarande 100 % av det antal som fastställts enligt artikel 10a.

2. Sektorer och delsektorer där produkten av deras handelsintensitet med tredjeländer multiplicerad med deras utsläppsintensitet överstiger 0,15 får tas med i den grupp som avses i punkt 1, utgående från uppgifter för åren 2014–2016, baserat på en kvalitativ bedömning och med användning av följande kriterier:

- a) I vilken utsträckning det är möjligt för enskilda anläggningar inom den berörda sektorn eller de berörda delsektorerna att minska sina utsläppsnivåer eller sin elkonsumtion.
- b) Nuvarande och förutsedda marknadsvillkor, i förekommande fall inbegripet ett allmänt referenspris.
- c) Vinstmarginal som en potentiell indikator för beslut om långsiktiga investeringar eller utlokalisering, med beaktande av förändringar i produktionskostnader med anknytning till utsläppsminskningar.

3. Sektorer och delsektorer som inte överskrider det tröskelvärde som anges i punkt 1, men som har en utsläppsintensitet mätt i kilogram koldioxid, dividerat med deras bruttoföreläggingsvärde (i euro), som överskrider 1,5, ska också bedömas på en 4-siffrig nivå (Nace-kod 4). Kommissionen ska offentliggöra resultaten av denna bedömning.

Inom tre månader från det offentliggörande som avses i det stycket får dessa sektorer och delsektorer ansöka hos kommissionen om antingen en kvalitativ bedömning av deras risk för koldioxidläckage på 4-siffrig nivå (Nace-kod 4) eller en bedömning på grundval av den varuklassificering som används för statistik om industriell tillverkning i unionen på 8-siffrig nivå (Prodcom). För detta ändamål ska sektorer och delsektorer tillsammans med ansökan lägga fram vederbörligen dokumenterade, fullständiga och oberoende verifierade uppgifter för att göra det möjligt för kommissionen att utföra bedömningen.

Om en sektor eller delsektor väljer att bedömas på 4-siffrig nivå (Nace-kod 4), kan den inbegripas i den grupp som avses i punkt 1 på grundval av de kriterier som avses i punkt 2 a, b och c. Om en sektor eller delsektor väljer att bedömas på 8-siffrig nivå (Prodcom), ska den inbegripas i den grupp som avses i punkt 1, om det tröskelvärde på 0,2 som anges i punkt 1 överskrids på denna nivå.

De sektorer och delsektorer för vilka gratis tilldelning beräknas på grundval av de riktmärkesvärden som avses i artikel 10a.2 fjärde stycket får också begära att bli bedömda i enlighet med tredje stycket i denna punkt.

Genom undantag från punkterna 1 och 2 får en medlemsstat senast den 30 juni 2018 begära att en sektor eller delsektor som förtecknas i bilagan till [kommissionens beslut 2014/746/EU av den 27 oktober 2014 om fastställande, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, av en förteckning över sektorer och delsektorer som anses löpa avsevärd risk för koldioxidläckage, för perioden 2015–2019 (EUT L 308, 2014, s. 114)] när det gäller klassificeringar på en 6-siffrig eller 8-siffrig nivå (Prodcom) ska anses omfattas av den grupp som avses i punkt 1. En sådan ansökan ska endast beaktas om medlemsstaten i fråga påvisar att tillämpningen av detta undantag är motiverad på grundval av vederbörligen styrkta, fullständiga, verifierade och reviderade uppgifter för de senaste fem åren som tillhandahålls av den berörda sektorn eller delsektorn samt till sin ansökan fogar all relevant information. På grundval av dessa uppgifter ska den berörda sektorn eller delsektorn inbegripas i fråga om dessa klassificeringar, om det inom en heterogen 4-siffrig nivå (Nace-kod 4) påvisas att de har en väsentligt högre handels- och utsläppsintensitet på en 6-siffrig eller 8-siffrig nivå (Prodcom) som överskrider den tröskel som fastställs i punkt 1.

4. Andra sektorer och delsektorer anses kunna föra vidare mer av kostnaderna för utsläppsrätter till produktpriserna och ska tilldelas gratis utsläppsrätter motsvarande 30 % av den mängd som fastställs enligt artikel 10a. Om inte annat beslutas vid den översyn som utförs i enlighet med artikel 30, ska gratis tilldelning till andra sektorer och delsektorer, med undantag av fjärrvärme, minska med samma antal utsläppsrätter efter 2026, så att noll gratis tilldelning nås 2030.

5. Kommissionen ges befogenhet att senast den 31 december 2019 anta delegerade akter i enlighet med artikel 23 för att komplettera detta direktiv angående fastställandet av de sektorer och delsektorer som anses vara utsatta för risk för koldioxidläckage, i enlighet med punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln, för verksamheter med en 4-siffrig nivå (Nace-kod 4) i fråga om punkt 1 i den här artikeln, utgående från tillgängliga uppgifter för de tre senaste kalenderåren.”

Polsk rätt

7 I artikel 31a.1 led 8 i ustawa o podatku akcyzowym (lagen om punktskatter) av den 6 december 2008 (Dz. U. från år 2014, position 752), i den lydelse som är tillämplig i förevarande mål (nedan kallad punktskattelagen), föreskrivs följande:

”Följande transaktioner är undantagna från punktskatt om de avser kolprodukter avsedda för uppvärmningsändamål:

...

8) av energiintensiva företag som använder kolbaserade produkter och i vars verksamhet ett system har inrättats som leder till att miljöskyddsmål eller ökad energieffektivitet uppnås.”

8 I artikel 31b.1 led 5 i punktskattelagen föreskrivs följande:

”Följande transaktioner är undantagna från punktskatt om de avser gasprodukter avsedda för uppvärmningsändamål:

...

5) av energiintensiva företag som använder gasbaserade produkter och i vars verksamhet ett system har inrättats som leder till att miljöskyddsmål eller ökad energieffektivitet uppnås.”

9 Artikel 31c i punktskattelagen har följande lydelse:

”Följande anses utgöra ett system som syftar till att uppnå målen att skydda miljön eller öka energieffektiviteten enligt artiklarna 31a.1 led 8 och 31b.1 led 5:

1) det europeiska systemet för handel med utsläppsrätter enligt ustawa o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych [(lagen av den 12 juni 2015 om systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser)] (Dz. U. från år 2015, position 1223 och Dz. U. från år 2016, positionerna 266, 542, 1579 och 1948) och bestämmelserna antagna på grundval av artiklarna 25.4 och 29.1 i nämnda lag;

...”

Det administrativa förfarandet

- 10 Den 3 februari 2016 uppmärksammade kommissionen de polska myndigheterna på att punktskattelagen kunde strida mot artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96, genom att den lagen medger befrielse från punktskatt för energiprodukter (kol- och gasprodukter) som används av energiintensiva företag som omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter enligt direktiv 2003/87. Kommissionen ansåg att dessa företag inte automatiskt kunde erhålla skattebefrielse enligt artikel 17 i direktiv 2003/96 enbart på grund av att de omfattades av detta system, utan de skulle för detta ändamål inrätta system som leder till att miljömål eller mål avseende energieffektivitet uppnås som är högre än de som kan uppnås genom unionens system.
- 11 I sitt svar av den 31 mars 2016 gjorde Republiken Polen gällande att nämnda system ska anses göra det möjligt att uppnå miljömål eller ökad energieffektivitet och att den omständigheten att energiintensiva företag omfattas av samma system i sig räcker för att de ska kunna beviljas skattebefrielse enligt artikel 17 i direktiv 2003/96.
- 12 Den 8 mars 2018 sände kommissionen en formell underrättelse till Republiken Polen, i vilken den angav att denna medlemsstat hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96 genom att bevilja fullständig befrielse från punktskatt för energiprodukter som används av energiintensiva företag som omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter.

- 13 Genom skrivelse av den 8 maj 2018 tillbakavisade Republiken Polen kommissionens anmärkningar i deras helhet, bland annat av det skälet att unionens system för handel med utsläppsrätter utgör ett sådant ”system för handel med utsläppsrätter” som avses i artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96.
- 14 Den 26 juli 2019 delgav kommissionen Republiken Polen ett motiverat yttrande i vilket den konstaterade att denna medlemsstat hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt dessa bestämmelser.
- 15 Republiken Polen vidhöll sin ståndpunkt i sitt svar av den 19 september 2019.
- 16 Kommissionen ansåg inte att Republiken Polens svar var tillfredsställande och beslutade därför att väcka förevarande talan vid domstolen.

Prövning av talan

Parternas argument

- 17 Till stöd för sin talan har kommissionen framställt en enda anmärkning, nämligen att Republiken Polen har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96 genom att medge befrielse från punktskatt för energiprodukter som används av energiintensiva företag på grund av att dessa företag omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter.
- 18 Kommissionen anser att energiintensiva företag, för att komma i åtnjutande av denna befrielse, måste tillämpa de avtal, system för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang som avses i dessa bestämmelser.
- 19 Enligt kommissionen kan unionens system för handel med utsläppsrätter inte utgöra ett sådant ”system för handel med utsläppsrätter” som avses i nämnda bestämmelser.
- 20 Kommissionen har visserligen medgett att unionens system för handel med utsläppsrätter är ett system för handel med utsläppsrätter vars mål är att främja en minskning av utsläppen av växthusgaser och därmed avser miljöskydd.
- 21 Denna institution anser emellertid att enbart den omständigheten att en viss aktör omfattas av detta obligatoriska handelssystem inte innebär att en medlemsstat får bevilja aktören befrielse från eller nedsättning av punktskatten på grundval av artikel 17.2 i direktiv 2003/96.
- 22 Det framgår således av en förklaring från Europeiska unionens råd, vilken bifogats protokollet från det sammanträde vid vilket direktiv 2003/96 antogs, att denna institution åtog sig att ”göra en konstruktiv analys av de skatteåtgärder som kommer att åtfölja det framtida genomförandet av gemenskapssystemet för handel med utsläppsrätter, bland annat för att undvika dubbelbeskattning”. Enligt kommissionen innebär detta att unionslagstiftarens avsikt var att det beskattningssystem som infördes genom direktiv 2003/96 skulle tillämpas samtidigt med unionens system för handel med utsläppsrätter. Förklaringen kan således inte tolkas så, att den tillåter medlemsstaterna att bevilja befrielse från punktskatt för energiprodukter som används av företag som omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter.

- 23 Skälen 28 och 29 i direktiv 2003/96 utgör dessutom en bekräftelse på att unionslagstiftarens avsikt är att förfara på så sätt att de skatteförmåner som föreskrivs i artikel 17 i direktivet bidrar till att förbättra miljöskyddet eller energieffektiviteten. Sådana mål skulle inte uppnås om en skattebefrielse beviljades enligt denna bestämmelse enbart på grund av att en viss aktör omfattas av ett annat obligatoriskt unionsrättsligt instrument, såsom systemet för handel med utsläppsrätter. Enligt kommissionen omfattar således begreppet ”system för handel med utsläppsrätter”, i den mening som avses i artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96, endast system som leder till att miljömål eller ökad energieffektivitet uppnås på ett sätt som går längre än resultaten av genomförandet av andra obligatoriska system som inrättats genom unionens rättsakter. De mål att skydda miljön eller förbättra energieffektiviteten som avses i dessa bestämmelser bör således utgöras av mål som går längre än vad som krävs enligt de bindande unionsrättsliga instrumenten, såsom systemet för handel med utsläppsrätter.
- 24 Kommissionen har även gjort gällande att det inte heller föreligger någon motsägelse mellan den nuvarande lydelsen av artikel 17 i direktiv 2003/96 och texten i kommissionens förslag till rådets direktiv av den 13 april 2011 om ändring av direktiv 2003/169 (COM (2011) 169). Genom detta förslag infördes nämligen en åtskillnad mellan å ena sidan allmän beskattning av energiförbrukning och å andra sidan en ny form av specifikt koldioxidrelaterad beskattning. Även om det i artikel 14.1 d i nämnda förslag föreskrevs befrielse från koldioxidrelaterad beskattning i fråga om verksamhet som omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter, övervägdes således inte några bestämmelser om befrielse i samma situation i fråga om allmän beskattning av energiförbrukning. Det var på grund av detta förslag om differentierad behandling av koldioxidrelaterad beskattning och allmän beskattning av energiförbrukning som kommissionen uttryckligen angav, i skäl 22 i förslaget och i artikel 17.2 i förslaget, att unionens system för handel med utsläppsrätter inte omfattades av det ”system för handel med utsläppsrätter” som avses i artikel 17.1 b och 17.4. Eftersom unionslagstiftaren däremot inte antog detta förslag om åtskillnad i direktiv 2003/96, ansåg lagstiftaren det inte vara nödvändigt att ange samma precisering. Om unionslagstiftaren hade avsett att inkludera unionens system för handel med utsläppsrätter i det ”system för handel med utsläppsrätter” som avses i artikel 17.1 b och 4 i direktiv 2003/96, skulle lagstiftaren enligt kommissionen ha gjort detta uttryckligen redan när direktivet antogs.
- 25 Kommissionen anser vidare att Republiken Polen inte kan vinna framgång med sitt argument att beskattningen enligt direktiv 2003/96 av företag som omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter strider mot principen att ”förorenaren ska betala”, vilken slås fast i artikel 191.2 FEUF.
- 26 Den omständigheten att Republiken Polen i sin lagstiftning har infört skatteförmåner för energiintensiva enheter som producerar koldioxid enbart på grund av att de deltar i unionens system för handel med utsläppsrätter kan enligt kommissionen även leda till en snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden. I direktiv 2003/87 föreskrivs nämligen redan särskilda instrument för att bekämpa snedvridning av konkurrensen, såsom gratis tilldelning av utsläppsrätter för koldioxid eller kompensation för indirekta utsläppskostnader.
- 27 Kommissionen har i sina skriftliga svar på domstolens frågor angett att den skattebefrielse som föreskrivs i punktskattelagen beviljas även om de berörda företagen redan har erhållit gratis tilldelning av utsläppsrätter för koldioxid på grundval av direktiv 2003/87. Enligt kommissionen kumuleras därigenom de förmåner som följer av befrielsen från punktskatt systematiskt med de utsläppsrätter för koldioxid som tilldelas gratis på grundval av artikel 10b i detta direktiv.

- 28 Kommissionen har även gjort gällande att Republiken Polen hade anmält en ordning för statligt stöd för åren 2019 och 2020, enligt vilken vissa företag kunde begära kompensation för en del av sina indirekta utsläppskostnader. Kommissionen ansåg att denna ordning var förenlig med den inre marknaden under förutsättning att det aktuella stödet inte kumulerades med en skattebefrielse enligt punktskattelagen. Kommissionen har preciserat att mycket få företag har dragit fördel av denna ordning för statligt stöd. Den förutsätter att de skatteförmåner som beviljas enligt denna nationella lagstiftning, vilka automatiskt beviljas för det kol och den gas som används av företag för uppvärmning när ett energiintensivt företag omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter, är mer intressanta för företagen än systemet för kompensation för indirekta utsläppskostnader.
- 29 Slutligen anser kommissionen att den omständigheten att energiintensiva företag som omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter beviljas befrielse från punktskatt är detsamma som att ifrågasätta de miljöincitament som följer av detta system, eftersom företagens kostnader för att delta i detta obligatoriska system kan kompenseras genom den aktuella skattebefrielsen.
- 30 Republiken Polen har inte bestritt att det i punktskattelagen föreskrivs en fullständig befrielse från punktskatt för energiprodukter, närmare bestämt kol- och gasprodukter, som företagen använder endast under förutsättning att dessa företag omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter.
- 31 Republiken Polen har i sina skriftliga svar på domstolens frågor bekräftat att det av punktskattelagen följer att fullständig befrielse från punktskatt automatiskt tillämpas enbart på grund av att energiintensiva företag omfattas av unionens system för handel med utsläppsrätter. Den bekräftade även att denna befrielse tillämpas oberoende av huruvida de energiintensiva företag som åtnjuter befrielsen redan har erhållit eller erhåller utsläppsrätter gratis enligt direktiv 2003/87.
- 32 Republiken Polen anser emellertid att unionens system för handel med utsläppsrätter utgör ett sådant "system för handel med utsläppsrätter" som avses i artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96.
- 33 Det är nämligen så, enligt denna medlemsstat, att för det första är unionens system för handel med utsläppsrätter ett sådant system för handel med utsläppsrätter vilka har formen av rättigheter som kan överlåtas eller förvärvas. För det andra leder ett sådant system till att miljömål uppnås genom att särskilt främja en kraftig minskning av utsläppen av växthusgaser på ett kostnadseffektivt och ekonomiskt effektivt sätt, så att unionen och medlemsstaterna respekterar sina åtaganden enligt Kyotoprotokollet, såsom domstolen erinrade om i domen av den 29 mars 2012, kommissionen/Polen (C-504/09 P, EU:C:2012:178).
- 34 Till skillnad från kommissionen anser Republiken Polen att det aktuella systemet, för att kvalificeras som "system för handel med utsläppsrätter", i den mening som avses i artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96, inte måste vara av sådan art som leder till att miljömål eller ökad energieffektivitet uppnås på ett sätt som går längre än resultaten av genomförandet av andra obligatoriska system som inrättats genom unionens rättsakter. Enligt Republiken Polen föreskrivs det nämligen inte något sådant krav i direktiv 2003/96.

- 35 Republiken Polen anser dessutom att eftersom direktiv 2003/96 har utarbetats nästan samtidigt som direktiv 2003/87 skulle unionslagstiftaren, om denna hade velat utesluta systemet för handel med utsläppsrätter från det ”system för handel med utsläppsrätter” som avses i artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96, uttryckligen ha nämnt det i detta direktiv.
- 36 Vad beträffar den förklaring från rådet som avses i punkt 22 ovan, anser Republiken Polen att den endast anger att denna institution åtog sig att analysera de skatteåtgärder som skulle åtfölja det framtida genomförandet av unionens system för handel med utsläppsrätter, för att undvika dubbelbeskattning. Denna förklaring avser under inga omständigheter villkoren för att tillämpa artikel 17 i direktiv 2003/96. Enligt Republiken Polen leder dessutom kommissionens resonemang, som består i att inte bevilja de skatteförmåner som föreskrivs i artikel 17 i direktiv 2003/96 till energiintensiva företag som har genomfört unionens obligatoriska system för handel med utsläppsrätter, till att dessa företag åläggs en dubbel börda.
- 37 Republiken Polen har även bestritt kommissionens argument avseende skäl 22 i dess ovan i punkt 24 nämnda förslag till direktiv. Enligt denna medlemsstat går det inte att av detta dra slutsatsen att de system för handel med utsläppsrätter som avses i artikel 17 i direktiv 2003/96 inte omfattade unionens system för handel med utsläppsrätter innan förslaget lades fram. Vad gäller perioden efter det ovannämnda förslaget till direktiv – mot bakgrund av att förslaget inte godkändes – står det klart att artikel 17 i direktiv 2003/96 fortfarande tillåter medlemsstaterna att tillämpa skattebefrielsen på energiintensiva företag som omfattas av detta system.

Domstolens bedömning

- 38 Kommissionens talan grundar sig på den enda anmärkningen att Republiken Polen har åsidosatt artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96, eftersom begreppet ”system för handel med utsläppsrätter”, i den mening som avses i dessa bestämmelser, endast omfattar ”frivilliga” system som måste leda till att miljömål eller ökad energieffektivitet uppnås ”på ett sätt som går längre än resultaten av genomförandet av andra obligatoriska system som inrättats genom unionens rättsakter”, såsom systemet för handel med utsläppsrätter inom unionen, i den mening som avses i direktiv 2003/87.
- 39 EU-domstolen erinrar om att medlemsstaterna enligt artikel 4 i direktiv 2003/96 ska beskatta energiprodukter som omfattas av direktivets tillämpningsområde, det vill säga motorbränslen, bränslen för uppvärmning och elektricitet, varvid de ska tillämpa skattenivåer som inte får underskrida de minimiskattenivåer som föreskrivs i direktivet.
- 40 Enligt artikel 17.1 i detta direktiv får medlemsstaterna emellertid bevilja skattenedsättning för förbrukning av energiprodukter som används bland annat för uppvärmning, under förutsättning att ett genomsnitt av unionens minimiskattenivåer som föreskrivs i nämnda direktiv iakttas för varje företag.
- 41 I artikel 17.1 b preciseras att en sådan nedsättning kan tillämpas när det ingåtts avtal med företag eller företagssammanslutningar eller när system för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang har genomförts, under förutsättning att de leder till att miljöskyddsmål uppnås eller till att energieffektiviteten förbättras.
- 42 Enligt artikel 17.2 i direktiv 2003/96 får medlemsstaterna tillämpa skattenivåer som är så låga som noll på energiprodukter och elektricitet som omfattas av direktivet, när de används av energiintensiva företag.

- 43 För att komma i åtnjutande av en sådan skattebefrielse ska de energiintensiva företagen emellertid uppfylla de villkor som föreskrivs i artikel 17.4 i detta direktiv.
- 44 Det föreskrivs i sistnämnda bestämmelse att dessa företag ska ingå de avtal eller genomföra de system för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang som avses i artikel 17.1 b i nämnda direktiv och det preciseras i samma punkt 1 att avtalen, systemen för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang ska leda till att miljömål eller ökad energieffektivitet uppnås, i stort sett motsvarande vad som skulle ha uppnåtts om unionens vanliga minimiskattesatser hade iakttagits.
- 45 Till stöd för påståendet att systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, i den mening som avses i direktiv 2003/87, inte kan betraktas som ett sådant "system för handel med utsläppsrätter" som avses i artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96 har kommissionen gjort gällande att sistnämnda system innebär att de berörda företagen frivilligt förbinder sig att iaktta detsamma. Så är emellertid inte fallet för de företag som deltar i systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, med hänsyn till det systemets tvingande karaktär.
- 46 Domstolen påpekar inledningsvis att direktiv 2003/96 inte uttryckligen utesluter systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, i den mening som avses i direktiv 2003/87, från begreppet system för handel med utsläppsrätter.
- 47 Såsom generaladvokaten har påpekat, i punkt 56 i sitt förslag till avgörande, hänvisas det dessutom i artikel 17.4 i direktiv 2003/96 till de avtal, system för handel med utsläppsrätter eller likvärdiga arrangemang som avses i artikel 17.1 b i detta direktiv. Enligt sistnämnda bestämmelse ska det skiljas mellan, å ena sidan, avtal som "ingås" med företag eller företagssammanslutningar och, å andra sidan, bland annat system för handel med utsläppsrätter, vilka "genomförs".
- 48 Av detta följer att dessa bestämmelser inte kan tolkas så, att de utesluter företagets deltagande i ett obligatoriskt system, såsom systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, från sitt tillämpningsområde.
- 49 När det gäller kommissionens påstående att begreppet "system för handel med utsläppsrätter" i artikel 17.1 b och 17.4 i direktiv 2003/96 ska tolkas så, att det endast avser system som leder till att miljömål eller ökad energieffektivitet uppnås på ett sätt som går längre än resultaten av genomförandet av andra obligatoriska system, konstaterar domstolen att en sådan tolkning av dessa bestämmelser inte stöds av deras lydelse.
- 50 Såsom generaladvokaten underströk i punkt 51 i sitt förslag till avgörande kan, i motsats till vad kommissionen har hävdats beträffande den förklaring av rådet som avses i punkt 22 ovan, innehållet i en sådan förklaring, som helt saknar normativ betydelse, inte strida mot den klara ordalydelsen i en unionsbestämmelse.
- 51 Det ska dessutom erinras om att domstolen tidigare har slagit fast att det slutliga målet med systemet för handel med utsläppsrätter är att skydda miljön genom att minska utsläppen av växthusgaser (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Arcelor Atlantique och Lorraine m.fl., C-127/07, EU:C:2008:728, punkt 31, och dom av den 29 mars 2012, kommissionen/Polen, C-504/09 P, EU:C:2012:178, punkt 77).

- 52 Det framgår emellertid av artikel 17.4 i direktiv 2003/96 att för att omfattas av en fullständig befrielse från punktskatt enligt artikel 17.2 i direktivet, ska de miljöincitament som följer av respekten för avtal, system för handel med utsläppsätter eller likvärdiga arrangemang i stort sett motsvara vad som skulle ha uppnåtts om minimiskattesatserna enligt bilaga I till direktivet hade tillämpats.
- 53 Av detta följer att enligt artikel 17.4 i direktiv 2003/96 kan energiintensiva företag som omfattas av unionens system för handel med utsläppsätter inte automatiskt, enbart på grund av den omständigheten, komma i åtnjutande av en fullständig befrielse från punktskatt enligt artikel 17.2 i direktivet, utan att det har visats att det villkor som det erinrats om i punkten ovan är uppfyllt.
- 54 Såsom generaladvokaten har konstaterat, i punkt 58 i sitt förslag till avgörande, gjorde kommissionen i sin ansökan emellertid inte gällande att den polska lagstiftningen stred mot detta villkor.
- 55 Det följer av artikel 120 c i domstolens rättegångsregler och av rättspraxis avseende denna bestämmelse att en ansökan genom vilken en talan väcks ska innehålla uppgifter om saken, de grunder och argument som åberopas samt en kortfattad framställning av grunderna. Dessa uppgifter ska vara så klara och precisa att svaranden kan förbereda sitt försvar och att domstolen kan pröva talan (dom av den 16 september 2015, kommissionen/Slovakien, C-361/13, EU:C:2015:601, punkt 21).
- 56 Av detta följer att de väsentliga, faktiska och rättsliga, omständigheter på vilka talan grundas på ett konsekvent och begripligt sätt ska framgå av innehållet i själva ansökan och att yrkandena i ansökan ska vara tydligt utformade, bland annat för att undvika att domstolen dömer utöver vad som har yrkats (*ultra petita*) (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 oktober 2010, kommissionen/Malta, C-508/08, EU:C:2010:643, punkt 16).
- 57 Under dessa omständigheter ska kommissionens enda anmärkning underkännas och talan ska följaktligen ogillas i sin helhet, utan att det finns anledning att pröva frågan huruvida det villkor som anges i punkt 52 ovan är uppfyllt i polsk lagstiftning.

Rättegångskostnader

- 58 Enligt artikel 138.1 i domstolens rättegångsregler ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Republiken Polen har yrkat att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet ska Republiken Polens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) Talan ogillas.

2) Europeiska kommissionen ska ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter